

Põhtjärve hoiuala kaitsekorralduskava 2016-2025

Keskkonnaamet 2015

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS	4
1.1. Ala iseloomustus	4
1.2. Maakasutus	5
1.3. Huvigrupid	6
1.4. Kaitsekord	7
1.5. Uuritus	9
1.5.1. Läbiviidud inventuurid ja uuringud	9
1.5.2. Riiklik seire	9
1.5.3. Inventuuride ja uuringute vajadus	9
2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID	10
2.1. Kooslused – elupaigatüüp looduslikult rohkehoitelised järved (3150).....	10
2.2. Elustik – tiigilendlane (<i>Myotis dasycneme</i>)	12
3. HOIUALA VÄÄRTUSTE TUTVUSTAMINE JA KÜLASTUSKORRALDUS	13
4. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED JA EELARVE	14
4.1. Tegevuste kirjeldus	14
4.1.1. Kaitsekorralduse tulemuslikkuse seire	14
4.1.2. Põhtjärve hoiuala järve-elupaigatüübi inventuur	14
4.1.3. Tähise hooldamine	14
4.1.4. Kaitsekorralduskava uuendamine	14
4.1.5. Kaitse-eesmärgi muutmise	15
4.2. Eelarve	15
5. KAITSEKORRALDUSE TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE	17
KASUTATUD ALLIKAD	18
LISAD	20
LISA 1. Väljavõte looduskaitseeadusest	20
LISA 2. Väärtuste koondtabel	22
LISA 3. Ettepanek elupaigaandmestiku muutmiseks Natura 2000 standardandmebaasis	23
LISA 4. Väljavõte kaitsekorralduskava koostamise eeltööst (Ott, 2013)	24
LISA 5. Fotod	30
LISA 6. Avalikustamise materjalid	31

Vastavalt looduskaitseeaduse §-le 25 on kaitsekorralduskava kaitstavate loodusobjektide alapõhise kaitse korraldamise aluseks.

Kaitsekorralduskava kinnitab Keskkonnaameti peadirektor. Teave kaitsekorralduskava kinnitamise kohta avalikustatakse Keskkonnaameti kodulehel.

Põhtjärve hoiuala kaitsekorralduskava eesmärk on:

- anda lühike ülevaade kaitstavast alast, selle kaitsekorrast, kaitse-eesmärkidest, rahvusvahelisest staatusest, maakasutusest, huvigruppidest ning alal läbiviidavast riiklikust seirest;
- analüüsida ala eesmärke ja anda hinnang iga põhiväärtuseks oleva liigi, elupaiga vm väärtuse seisundile;
- arvestades alale seatud eesmärke, määrata mõõdetavad kaitse-eesmärgid ja kaitsekorralduse oodatavad tulemused kaitsekorraldusperioodi lõpuks ning 30 aasta perspektiivis;
- anda ülevaade peamistest väärtusi mõjutavatest teguritest, kirjeldada kaitseks vajalikke meetmeid koos oodatavate tulemustega;
- määrata põhiväärtuste säilimisele, taastamisele ja tutvustamisele suunatud kaitsekorralduslike tegevuste elluviimise plaan koos tööde mahu, koha ja ulatuse kirjelduse ning orienteeruva maksumusega;
- luua alusdokument hoiuala kaitsekorralduslike tööde elluviimiseks ja rahastamiseks.

Kaitsekorralduskava koostamisel viidi läbi avalikkusele suunatud kaasamiskoosolek, millele eelnes kava eelnõu avaldamine Keskkonnaameti veebilehel (lisa 6).

Kava koostamist koordineeris Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni kaitse planeerimise spetsialist Tiina Troškin (tel: 5301 0812; e-posti aadress: tiina.troshkin@keskkonnaamet.ee). Kava koostas OÜ Looduslik valik ekspert Margo Hurt (tel: 53736731, e-posti aadress: hurdamargo@gmail.com). Lepingujärgne teenuse osutamise eest vastutav isik oli Mati Kose (tel: 5236926, e-posti aadress: mati.kose@gmail.com).

KAITSEKORRALDUSKAVA ON VALMINUD „RIIKLIKU STRUKTUURIVAHENDITE KASUTAMISE STRATEEGIA 2007-2013“ JA SELLEST TULENEVA „ELUKESKKONNA ARENDAMISE RAKENDUSKAVA“ PRIORITEETSE SUUNA „SÄÄSTVA KESKKONNAKASUTUSE INFRASTRUKTUURIDE JA TUGISÜSTEEMIDE ARENDAMINE“ MEETME „KAITSEKORRALDUSKAVADE JA LIIKIDE TEGEVUSKAVADE KOOSTAMINE LOODUSE MITMEKESISUSE SÄILITAMISEKS“ PROGRAMMI ALUSEL EUROOPA REGIONAALARENGU FONDI VAHENDITEST.

1. SISSEJUHATUS

1.1. ALA ISELOOMUSTUS

Euroopa haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitseks on loodud üle-euroopaline kaitstavate alade võrgustik – Natura 2000. Väljaspool kaitsealasid (rahvuspark, looduskaitseala, maastikukaitseala) paiknevate Natura 2000 võrgustiku alade kaitseks on moodustatud hoiualad ja püsielupaigad.

Euroopa Komisjonile esitatud Natura 2000 võrgustiku nimekirja kuulub Võrtsjärve loodusala (keskkonnaregistri kood RAH0000595), millest valdav osa on looduskaitsealal kaetud Võrtsjärve hoiualaga. Võrtsjärve loodusala lahusosaks on Põhtjärve veeala, mille kaitseks on moodustatud Põhtjärve hoiuala (keskkonnaregistri kood KLO2000108). Vastavalt Vabariigi Valitsuse 15.12.2005 määrusele nr 311 „Hoiualade kaitse alla võtmine Valga maakonnas“ on Põhtjärve hoiuala kaitse-eesmärgiks Nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ (loodusdirektiivi) I lisas nimetatud elupaigatüübi – vähe- kuni kesktoiteliste mõõdukalt kareda veega järvede (3130) kaitse. Eesti Maaülikooli limnoloogiakeskuse hinnangul (Ott, 2013) kuulub Põhtjärv hoopis elupaigatüüpi looduslikult rohketoitelised järved (3150), millest on ka kaitsekorralduskava koostamisel lähtutud. Veel on Põhtjärve hoiuala kaitse-eesmärgiks EÜ Nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud liigi – tiigilendlase (*Myotis dasycneme*) elupaiga kaitse.

Võrtsjärve loodusala, sh Põhtjärve hoiualaga kaetud osa, kattub valdavalt Natura 2000 võrgustiku nimekirja kuuluva Võrtsjärve linnualaga (keskkonnaregistri kood RAH0000104). Põhtjärve hoiualal linnuliikide ega nende elupaikade kaitse kaitse-eesmärgiks ei ole. Lindude elupaiga kaitse Põhtjärvel tagatakse järve elupaigatüübi kaitsega.

Põhtjärve hoiuala paikneb Valgamaal Puka vallas Purtsi külas (joonis 1). Põhtjärve hoiualaks on Põhtjärv (keskkonnaregistri kood VEE2099500), aga mitte selle kaldad.

Eesti Looduse Infosüsteemi (EELIS, 2013) andmetel on Põhtjärve ja ühtlasi ka Põhtjärve hoiuala pindala 4,3 ha. Järve pikkus on 310 m, laius 250 m ja kaldajoone pikkus 959 m. Põhtjärve loodekaldalt väljub oja, mis suubub Purtsi jõkke. Põhtjärve kaldad on madalad ja soised (kaanefotol vaade järvele edelakaldalt).

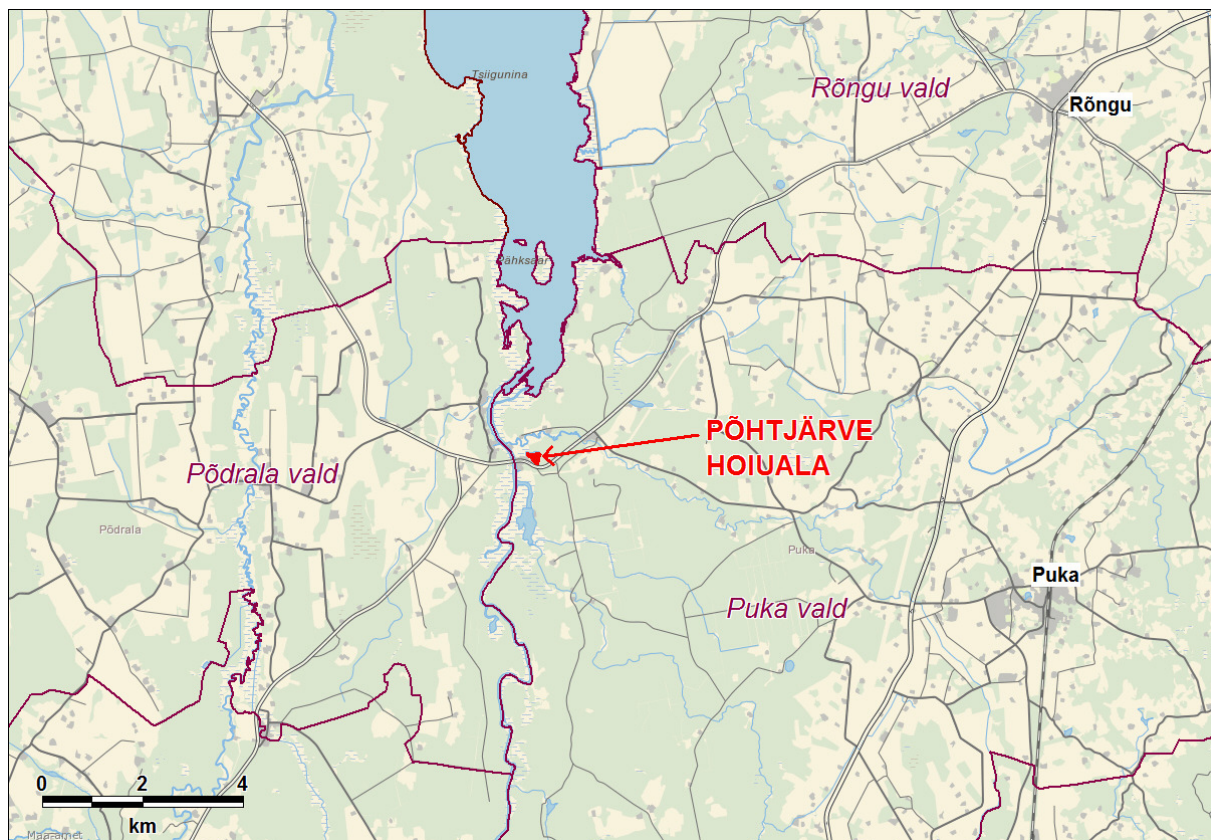
Valgalapõhiselt asub Põhtjärv Ida-Eesti vesikonnas ja Võrtsjärve alamvesikonnas. Ida-Eesti vesikonna veemajanduskava (2010) käsitluses on alla 50 ha suurused järved (sh Põhtjärv) väikesed veekogud, mis üldjuhul ei ole määratud pinnaveekogumiks. Väikesed veekogud on hõlmatud veemajanduskavas toodud eesmärkide saavutamiseks valgalapõhiselt.

Tiigilendlane (*Myotis dasycneme*), kelle elupaika toitumisalana Põhtjärve hoiualal kaitstakse, kuulub looduskaitsealal II kaitsekategooriasse. Tiigilendlane on Eestis paiguti levinud ja suhteliselt vähearvukas nahkhiireliik (Masing jt, 2004).

Kaitsealustest taimeliikidest leiti 2012. a Põhtjärve hoiualalt valget vesiroosi (*Nymphaea alba*) (III kaitsekategooria). Eesti järvedes (tõenäoliselt ka Põhtjärves) on tavapärane kahepaiksete

esinemine, kes on kõik Eestis kaitse all. Järv on elupaigaks koprale (*Castor fiber*), kes kuulub loodusedirektiivi V lisas loetletud liikide hulka.

Põhtjärve külastatavus ja puhke-eesmärgil kasutamine on väga väike, kuna seda soodustavad rajatised puuduvad ning järvele ligipääs soiste kallaste tõttu raske.

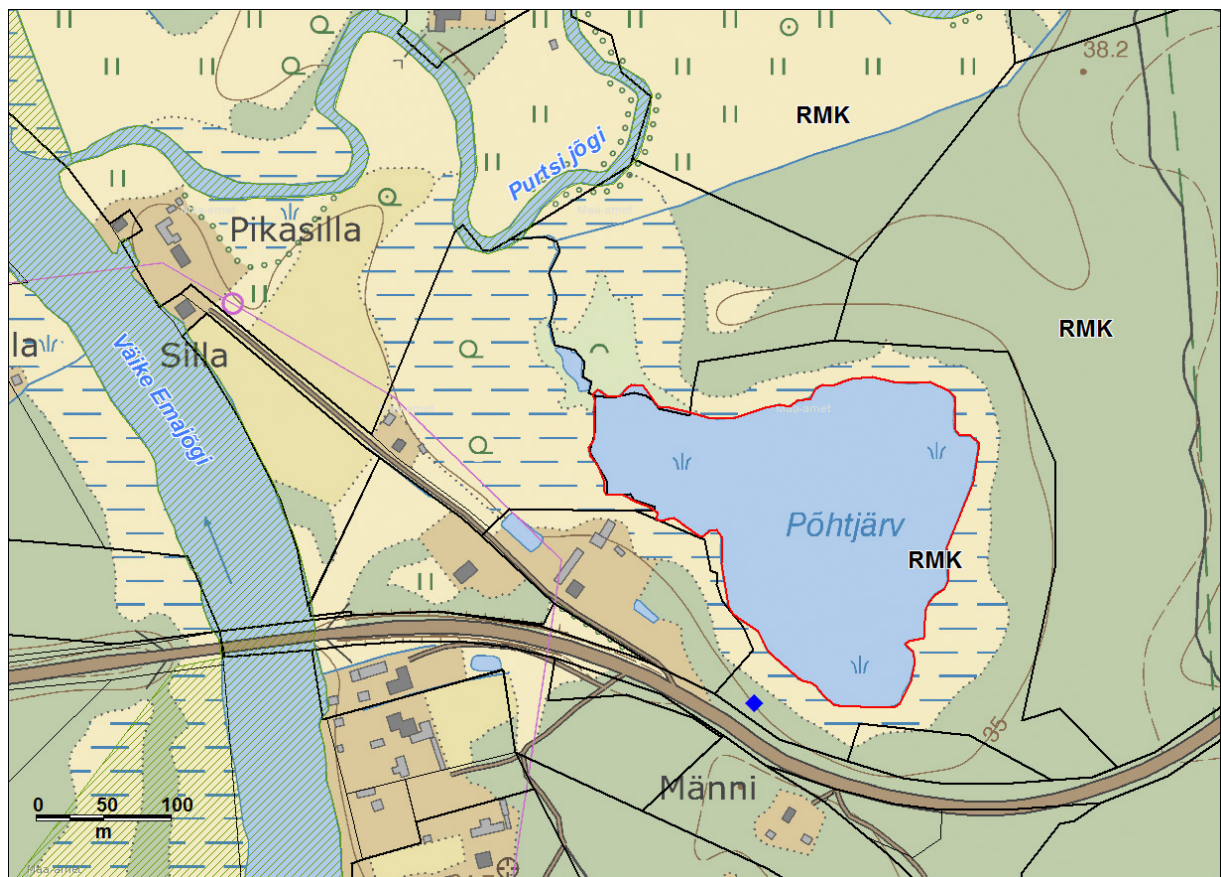

Joonis 1. Põhtjärve hoiuala paiknemine (aluskaart: Eesti Baaskaart, Maa-ameti WMS-rakendus, 2013).

1.2. MAAKASUTUS

EELIS-e (2013) andmetel paikneb praktiliselt kogu Põhtjärve hoiuala riigimetsamaal. Hoiualast väga väike osa (0,01 ha) on eramaal, mis on tõenäoliselt tingitud erinevate aluskaartide kasutamisel tekkinud ebatäpsustest. Riigimetsamaaga on kaetud ka suurem osa Põhtjärve kaldaaladest (joonis 2).

Põhtjärve ümbritsevad peamiselt metsaga kaetud alad, loodesse jääb soine luht. Järve idakaldal on üks hoonestatud ala.

Joonis 2. Põhtjärve hoiuala (piir punasega) ja seda ümbritsevad maaüksused (piirid mustaga). Praktiliselt kogu hoiuala ja suurem osa kaldaladest on riigimetsamaal (RMK). Erakinnistule on jäänud pisut järve loodeserva. Sinise ruuduga on märgitud hoiuala tähise asukoht (*aluskaart: Eesti Põhikaart, Maa-ameti WMS-rakendus, 2013*).

1.3. HUVIGRUPID

- **Keskkonnaamet** – hoiuala valitseja. Keskkonnaameti eesmärk on tagada ala kaitse-eesmärgiks olevate väärtuste soodne seisund.
- **RMK** – praktiliste looduskaitsetööde teostamine riigimaadel ja ala külastuse korraldamine kaitseala väärtuste soodsa seisundi säilitamiseks ning tutvustamiseks.
- **Keskkonnainspeksioon** – keskkonnajärelevalve planeerija ja teostaja.
- **Puka Vallavalitsus** – huvitatud järve ja loodusväärtuste heast seisundist, et säiliks väärtuslik elukeskkond.

- **Kalastajad** – huvitatud järvele ligipääsemise võimalustest ning kalavaru heast seisundist.
- **Loodushuvilised, puhkajad** – huvitatud järvele ligipääsemisest, puhkekohtade olemasolust.
- **Hoiualaga piirnevate maade omanikud** – huvitatud järve heast seisundist.

1.4. KAITSEKORD

Hoiuala kaitsekord tuleneb Eesti Vabariigis kehtivast seadusandlusest, eeskätt looduskaitseseadusest. Erinevalt kaitsealadest ei ole hoiuala kaitsekord täpsustatud kaitseeeskirjaga. Põhjtjärve hoiuala on kaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 15.12.2005 määrusega nr 311 „Hoiualade kaitse alla võtmine Valga maakonnas”. Looduskaitseseaduse § 4 lg 3 järgi on hoiuala elupaikade ja kasvukohtade kaitseks määratud ala, mille säilimise tagamiseks hinnatakse kavandatavate tegevuste mõju ja keelatakse ala soodsat seisundit kahjustavad tegevused.

Looduskaitseseaduse § 14 lg 1 näeb ette kaitstavate loodusobjektide (sh hoiualade) kohta kehtivad üldised arendustegevuse kitsendused (lisa 1). Konkreetselt hoiualal kehtivad piirangud toob välja sama seaduse 5. peatükk „Hoiualad“ (§-d 32 ja 33). Ka siin on sätete eesmärgiks peamiselt arendustegevuse võimaliku negatiivse mõju ärahoidmine. Põhilised piirangud on seotud maakorraldustoimingute, planeeringute, ehitustegevuse, metsamajanduse jm majandustegevusega. Looduses liikujale hoiuala staatus täiendavaid piiranguid ei sea.

Põhjtjärve hoiuala territooriumiks on järve veela, mitte kaldad. Järve kallastel kehtivad üldised looduskaitseseaduse 6. peatüki „Rand ja kallas“ (§-d 34-42) üldised piirangud. Ranna või kalda kaitse eesmärk on rannal või kaldal asuvate looduskoosluste säilitamine, inimtegevusest lähtuva kahjuliku mõju piiramine, ranna või kalda eripära arvestava asustuse suunamine ning seal vaba liikumise ja juurdepääsu tagamine.

Põhjtjärve kalda piiranguvööndi laius on 50 m. Ranna ja kalda piiranguvööndis asuvate metsade kaitse eesmärk on vee ja pinnase kaitsmine ja puhketingimuste säilitamine. Kalda piiranguvööndis ei tohi lageraielangi pindala olla suurem kui kaks hektarit, välja arvatud maaparandushoiutööde tegemisel maaparandussüsteemi eesvoolu veekaitsevööndis.

Kalda piiranguvööndis on keelatud mitmed veekogu seisundit mõjutada võivad arendustegevused. Samuti on kalda piiranguvööndis keelatud mootorsõidukiga sõitmine väljaspool selleks määratud teid ja radu ning maastikusõidukiga sõitmine, välja arvatud erandjuhtudel nagu kalapüügiõigusega isikul kalapüügiks vajaliku veesõiduki veekogusse viimiseks ning maatulundusmaal metsamajandus- ja põllumajandustöödeks.

Põhjtjärve kalda ehituskeeluvööndi laius on 25 m, kuid metsamaal ulatub ehituskeeluvöönd kalda piiranguvööndi piirini (50 m). Ehituskeeluvööndis on uute hoonete ja rajatiste ehitamine keelatud, kuid siiski on nähtud ette ka mitmed erandid.

Veeseaduse § 29 alusel on Põhtjärve kaldaalal 10 m laiune veekaitsevöönd, kus on keelatud maavarade ja maa-ainese kaevandamine ning geoloogilise uuringu teostamine; puu- ja põõsarinde raie ilma Keskkonnaameti nõusolekuta; majandustegevus, välja arvatud veest väljauhitud taimestiku eemaldamine, heina niitmine ja roo lõikamine; väetise, keemilise taimekaitsevahendi ja reoveesette kasutamine ning sõnnikuhoidla või -auna paigaldamine.

Veeseaduse § 10 lg 2 p 2 järgi on Põhtjärve kallasraja laius 4 m, mida mööda peab saama veekogu ääres vabalt ja takistamatult liikuda. Põhtjärv kuulub avalikult kasutatavate veekogude nimekirja.

Veeseaduse §-s 8 on loetletud tegevused, milleks peab olema vee-erikasutusluba. Muuhulgas on vee-erikasutusluba nõutav, kui võetakse vett pinnaveekogust, sealhulgas ka jää võtmisel enam kui 30 m³/ööpäevas; juhitakse heitvett või saasteaineid suublasse, sealhulgas põhjavette; toimub veekogu, mille veepeegli pindala on üks hektar või suurem, rajamine, likvideerimine, süvendamine või sellise veekogu põhja pinnase paigaldamine; veekogusse uputatakse tahkeid aineid; vee kasutamisel muudetakse vee füüsikalisi või keemilisi või veekogu bioloogilisi omadusi; veekogu korrashoiuks kasutatakse kemikaale.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse kohaselt on kohustuslik keskkonnamõju hindamine, kui: 1) taotletakse tegevusluba või selle muutmist ja tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju; 2) kavandatakse tegevust, mis võib üksi või koostoides teiste tegevustega eeldatavalt oluliselt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala. Seaduses on just Natura 2000 võrgustiku ala eeldatavalt mõjutava tegevuse korral pööratud suurt tähelepanu keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju strateegilise hindamise vajadusele.

Põhtjärvel kehtivad kalapüügil (sh vähipüügil) üldised kalapüügiseadusest ja kalapüügieeskirjast tulenevad nõuded.

Kalapüügiseaduse §-st 22 lähtuvalt on kehtestatud „Kalade veekogudesse asustamise kord“, mille järgi tohib järvedesse kalu ja vähke asustada vaid Keskkonnaameti poolt antava asustamisloa alusel.

Mittelaevatatavatel veekogudel, sh Põhtjärvel, kehtivad veeseaduse § 18 lg 8 alusel kehtestatud keskkonnaministri määruse „Veesõidukite hoidmise ja kasutamise nõuded“. Oluliseks piiranguks on sise põlemismootoriga varustatud veesõidukite kasutamise keeld, va järelevalvel, päästetöödel ja riigi poolt tellitud uuringute täitmisel (kehtib alla 100 ha suuruse pindalaga järvedel).

1.5. UURITUS

1.5.1. LÄBIVIIDUD INVENTUURID JA UURINGUD

Kaitsekorralduskava koostamise eeltööna viis Eesti Maaülikooli põllumajandus- ja keskkonnainstituut läbi Põlva-, Valga- ja Võrumaa järvede, sh Põhtjärve, kompleksuuringu ja andis kaitsekorralduslikud soovitused (Ott, 2013). Selles töös on keskendutud enam neile ökoloogilistele elementidele, mida kasutatakse Veepoliitika Raamdirektiivi nõuete kohases järve seisundi hinnangus – vee abiootilised omadused, fütoplankton, suurtaimed ja suurselgrootud. Põhtjärve osa aruandest on esitatud lisas 4.

Rohkem uurimisandmeid Põhtjärve kohta kaitsekorralduskava koostamisel kasutada ei olnud.

1.5.2. RIIKLIK SEIRE

Keskonnaregistri andmetel puudub Põhtjärve hoiualal riikliku keskkonnaseire jaam.

1.5.3. INVENTUURIDE JA UURINGUTE VAJADUS

Kaitsekorraldusperioodi lõpus tuleb hoiualal teha elupaigatüübi inventuur. Nahkhiirte, sh tiigilendlaste, inventuuride tegemine nähakse ette nahkhiirte kaitse tegevuskavaga ning vajalik on ka Põhtjärve lisamine uurimisalade valikusse. Nõutav on kaitsekorralduse tulemuslikkuse seire, mida viiakse läbi hoiuala valitsemise raames. Võimalusel teostatakse Põhtjärve ökoloogilise seisundi seiret lähtuvalt EL Veepoliitika Raamdirektiivi nõuetest. Muud võimalikud Põhtjärvel tehtavad uuringud ja seired on soovituslikud, eeskätt need, mis käsitlevad kaitsealuseid ja/või Natura liike.

2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID

2.1. KOOSLUSED – ELUPAIGATÜÜP LOODUSLIKULT ROHKETOITELISED JÄRVED (3150)

Eestis hõlmab see elupaigatüüp moreenmaastike nõgudes asuvaid keskmiselt kalgiveelisi rohketoitelisi järvi. Taimhõljum ehk fütoplankton on neis järvedes liigirikas, kuid mõõduka biomassiga. Veesises taimestik valitsevad elodeiidid – põhja kinnituvad taimed, mille õisik ulatub veepinnale. Need on meie parimad kalajärved (Paal, 2007).

Elupaigatüübi tunnustaimedest (Paal, 2007) esinesid Põhtjärves 2012. a ujuv penikeel (*Potamogeton natans*), valge vesiroos (*Nymphaea alba*), harilik pilliroog (*Phragmites australis*), konnaosi (*Equisetum fluviatile*) ja järvkaisel (*Schoenoplectus lacustris*) (Ott, 2013). Elupaigatüübi tunnusliikide hulka kuuluvatest selgrootutest loomadest (Paal, 2007) leiti 2012. a harilikku mudapävikut (*Caenis horaria*) (Ott, 2013).

Veepoliitika Raamdirektiivi järgi keskmise karedusega madalate järvede (2. tüüp) hulka kuuluva Põhtjärve ökoloogiline seisund hinnati 2012. a heaks. Järve puhverduvõime indeksi, mis näitab veekogu vastupanuvõimet eutrofeerivatele mõjudele, väärtus oli alla keskmise (9,4). Puhverduvõimet vähendavad väike pindala ja väga nõrk veevahetus. Järve tervendamine ei ole vajalik (Ott, 2013).

Natura 2000 standardandmebaasi järgi on Võrtsjärve loodusosal (Põhtjärve hoiualal) elupaigatüüp vähe- kuni kesktoitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130) arvestatava esinduslikkusega (C), keskmises looduskaitse seisundis (C) ja keskmise looduskaitse väärtusega (C). 2012. a uuringu (Ott, 2013) tulemuste põhjal määrati elupaigatüübiks looduslikult rohketoitelised järved (3150). Elupaiga esinduslikkus ja looduskaitse väärtus hinnati arvestatavaks (C) ning looduskaitse seisund heaks (B).

Kaitse-eesmärk

- **Pikaajaline kaitse-eesmärk:** elupaigatüübi säilimine Põhtjärve hoiualal 4,3 ha ulatuses esinduslikkusega C või kõrgem ning järve ökoloogiline seisundiklass (võrreldes 2012. aasta hinnanguga) ei ole halvenenud.
- **Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk:** elupaigatüübi säilimine Põhtjärve hoiualal 4,3 ha ulatuses esinduslikkusega C või kõrgem ning järve ökoloogiline seisundiklass (võrreldes 2012. aasta hinnanguga) ei ole halvenenud.

Mõjutegurid ja meetmed

- Toitainete koormus

Ainuke majapidamine Põhtjärve valgalal paikneb järve idakaldal. Sellest lähtuvalt on olmereostuse mõju järvele minimaalne.

Eesti Põhikaardi järgi ei suubu Põhtjärve maaparanduskraave ning järve valgalal puuduvad põllumajandusmaad.

Meetmed: nõuetele vastav keskkonnakasutus (hoiuala valitsemine); järelevalve (viib läbi Keskkonnainspeksioon); info registreerimine elupaiga seisundi kohta; elupaiga inventuur kaitsekorraldusperioodi lõpus.

- Negatiivse mõjuga arendustegevus kallastel

Põhtjärve veepeeglit ümbritseb lai soostunud kaldaala. Ulatuslik kaldapinnase väljakaevamine ei ole lubatav. Kõvalt kaldapinnaselt vaba veeni viiva laudtee (pika purde) rajamine veekogu seisundit ei ohustaks.

Veetaimede niitmist (koos eemaldamisega) võib lubada 1/10 kaldajoone pikkusest (Ott, 2013).

Kaldavööndi puittaimestiku eemaldamisel tuleb lähtuda Järvede tervendamise käsiraamatu (Eesti Maaülikooli põllumajandus- ja keskkonnainstituudi limnoloogiakeskus, 2011) 11. osas toodust. Muuhulgas on öeldud, et kaldapuistute piiramine ja nende koosluste kujundamine tuleb eelkõige kõne alla varem avatud maastike keskel asuvate ja praeguseks võsastunud järvede kaldaalade piirkonnas. Sellest lähtuvalt võib kaldaala korrastamise ja vaate avamise eesmärgil lubada veekaitsevööndis mittemetsamaal raiuda põõsaid ja nooremaid puid. Põlispuud tuleb jätta kasvama. Metsaga kaetud kaldaalalt vette langenud puude eemaldamine on lubatud, kuid tegevus ei tohi kahjustada järve kaldaid. Erandina võib veekaitsevööndis lubada reaalses vettelangemise ohus oleva (kopra näritud, osaliselt murdunud vms) puu raiet.

Meetmed: kallaste looduslikku seisundit ohustavate tegevuste keelamine, järelevalve (viib läbi Keskkonnainspeksioon), info registreerimine elupaiga seisundi kohta; elupaiga inventuur kaitsekorraldusperioodi lõpus.

- Õigusrikkumised

Õigusrikkumised, nagu veekogu seisundit mõjutav keelatud või loata tegevus, ebaseaduslik kalapüük (elektriga püük) jms, on potentsiaalseks ohuteguriks.

Meetmed: järelevalve (viib läbi Keskkonnainspeksioon).

2.2. ELUSTIK – TIIGILENDLANE (*Myotis dasycneme*)

Tiigilendlane on meil elavatest nahkhiirtest üks suuremaid. Ta on Eestis suhteliselt haruldane ning levinud paiguti. Suvisel ajal on tiigilendlane seotud veekogudega, käies seal öisel ajal toitumas. Tiigilendlane püüab saaki, milleks on veelembesed putukad, enamasti madalal veepinna kohal lennates, korjates seda veepinnalt või õhust. Suvepäevadel varjab tiigilendlane end tavaliselt majade pragudes ja õõnsustes. Talveks sobivad tiigilendlastele niisked, tõmbetuuleta koopad, suuremad keldrid või muud maa-alused õõnsused (Lotman, 2005; Masing jt, 2004; Vilbaste, 2004; Nahkhiirte kaitse tegevuskava, 2013).

Põhtjärve hoiuala on tiigilendlasele vaid suviseks toitumisalaks. Kaitsekorralduskava koostamisel andmeid liigi esinemise kohta hoiualal ei leitud.

Kaitse-eesmärk

- ***Pikaajaline kaitse-eesmärk:*** liigi elupaiga säilimine 4,3 ha suurusel Põhtjärve hoiualal.
- ***Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk:*** liigi elupaiga säilimine 4,3 ha suurusel Põhtjärve hoiualal.

Mõjutegurid ja meetmed

Liigi peamised ohutegurid seostuvad varjupaikadega, talvitumis- ja sigimisaegse häirimisega väljaspool veekogu ning seetõttu ei haaku Põhtjärve hoiualaga. Veekogu kui toitumisala ohustab selle reostumine (eriti pestitsiididega), mis on käsitletud elupaigatüübi looduslikult rohketoitelised järved (3150) mõjutegurite ja meetmete all. Seega on tagatud tiigilendlase elupaiga kaitse järve elupaigatüübi kaitsega ning mõjutegurid ja meetmed on samad. Täiendavaks meetmeks on tiigilendlase inventuur, mida tehakse nahkhiirte kaitse tegevuskava täitmise raames. Käesoleva kaitsekorralduskava koostamise ajal oli „Nahkhiirte (*Vespertilionidae*) kaitse tegevuskava“ (koostaja Keskkonnaamet) eelnõu staatuses.

3. HOIUALA VÄÄRTUSTE TUTVUSTAMINE JA KÜLASTUSKORRALDUS

Ainult veekogusid hõlmavate hoiualade külastamise all saab käsitleda veekogu avalikku kasutamist – peamiselt suplemist, kalapüüki, veel ja jääl liikumist ning veekogu kaldal (kallasrajal) liikumist. Põhtjärve kallastel külastust soodustavad rajatised puuduvad ning järvele ligipääsu taksitavad soised ja kohati tiheda põõsastikuga kaetud kaldad (lisa 5 foto 1), mistõttu külastuskoormus on tõenäoliselt väga madal. Põhtjärve hoiuala väärtuste tutvustamist ja külastuskorraldust kaitsekorralduskavaga ei planeerita.

Järve virgestuskoormuse taluvuseks on hinnatud kuni 20 000 külastust aastas (Ott, 2013). Sellelähedast külastuskoormust kaitsekorraldusperioodil ega ka edaspidi ette näha ei ole.

Hoiuala olemasolust teavitamiseks on paigaldatud tähis järve lõunakaldale (joonis 2). See on keskmine tähis vastavalt keskkonnaministri 03.06.2004 määrusele nr 65. 2013. a. mai seisuga oli tähis heas seisukorras, kuid puittaimestiku poolt varjatud. Maanteelt on (vähemalt ajal, mil puud lehes) tähis väga raskesti märgatav (lisa 5, foto 2). Põhtjärve hoiuala tähistamiseks piisab ühest tähistest.

Visioon ja eesmärk

Visioon: hoiuala on külastajatele avatud lähtuvalt veekogu avaliku kasutamise võimalustest, külastuskoormus ei kahjusta kaitseväärtusi.

Eesmärk: hoiuala on külastajatele avatud lähtuvalt veekogu avaliku kasutamise võimalustest, külastuskoormus ei kahjusta kaitseväärtusi.

Meetmed: tähise kontroll ja hooldus.

4. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED JA EELARVE

4.1. TEGEVUSTE KIRJELDUS

4.1.1. KAITSEKORRALDUSE TULEMUSLIKKUSE SEIRE

Kaitseväärtustele seatud eesmärkideni jõudmiseks on vajalik kaitserežiimi toimimise kontroll, sealhulgas inimõjust tingitud häiringute registreerimine. Selleks tehakse tulemuslikkuse seiret, mis põhineb järve (hoiuala) ja selle kallaste visuaalsel vaatlusel. Tulemuslikkuse seiret, milleks eraldi finantseerimist ette ei nähta, viiakse läbi Keskkonnaameti tööülesannete täitmise raames. Tegevus kuulub I prioriteetsusklassi.

4.1.2. PÕHTJÄRVE HOIUALA JÄRVE-ELUPAIGATÜÜBI INVENTUUR

Hoiuala looduskaitse seisundi ja kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks on kaitsekorraldusperioodi lõpus vajalik teha järve-elupaigatüübi inventuur. Selle käigus hinnatakse järve ökoloogilist seisundit üldlimnoloogiliste ja EL-i Veepoliitika Raamdirektiivist lähtuvate kriteeriumite järgi. Saadud andmeid tuleb võrreldakse 2013. aasta vastavate näitajatega. Tegevus kuulub III prioriteetsusklassi, selle korraldajaks on Keskkonnaamet.

4.1.3. TÄHISE HOOLDAMINE

Tegevus on vajalik hoiuala paiknemisest teavitamiseks ning seeläbi kõigile väärtustele seatud eesmärkide täitmiseks. Esimesel võimalusel tuleb eemaldada hoiuala tähist varjav puittaimestik (joonis 2; lisa 5, foto 2), et tähis oleks nähtav Viljandi - Rõngu teel liikujale. Alternatiiviks on tähise ümber paigaldamine teele lähemale. Edasine tähist varjava taimestiku (sh puittaimestiku) eemaldamist või tallamist, posti pinnasesse kinnitumise kindlustamist jm tehakse jooksvalt vastavalt vajadusele. Tähise prognoosimatul kadumisel või kahjustamisel (vargus, vandaalitsemine) tuleb tähis taaspaigaldada. Tähise põhjalik ülevaatus ja vajalikud hooldustööd teostatakse kaitsekorraldusperioodi viimasel aastal. Tegevus kuulub II prioriteetsusklassi, selle korraldajaks on Riigimetsa Majandamise Keskus.

4.1.4. KAITSEKORRALDUSKAVA UUENDAMINE

Kaitsekorralduskava on koostatud 10-aastaseks (2016-2025) perioodiks, mis jaguneb kaheks osaks. Esimese osa lõppedes (2020) tehakse vahehindamine, millega antakse hoiuala seisundi ülevaade ning täpsustatakse vajalikud tegevused järgneviks viieks aastaks. Järgmiseks kaitsekorraldusperioodiks (2026–2035) uuendatakse kava 2025. a. Uuendamise aluseks on

kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamine. Tegevus kuulub I prioriteetsusklassi, selle korraldajaks on Keskkonnaamet.

4.1.5. KAITSE-EESMÄRGI MUUTMINE

Vabariigi Valitsuse 15.12.2005 määruses nr 311 „Hoiualade kaitse alla võtmine Valga maakonnas“ tuleb muuta Põhtjärve hoiuala kaitse-eesmärgiks olev elupaigatüüp – vähe- kuni kesktoitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130) asemele märkida looduslikult rohketoitelised järved (3150). Vastav muudatus tuleb sisse viia Natura 2000 standardandmebaasi Võrtsjärve loodusala andmevormi (lisa 3) ja EELISesse. Aluseks on elupaiga inventuuri tulemused (Ott, 2013). Tegevus kuulub I prioriteetsusklassi, selle korraldajaks on Keskkonnaamet.

4.2. EELARVE

Eelarve tabelisse 1 on koondatud eelnevate analüüsidenä esitatud tööd, mis on täitmiseks selle kaitsekorralduskavaga ettenähtud perioodi jooksul.

Tabelis on tegevused jaotatud vastavalt tegevuse olulisusele järgmistesse prioriteetsusklassidesse:

- 1) esimene prioriteet – hädavajalik tegevus, milleta kaitse-eesmärkide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu; see on väärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus; kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus;
- 2) teine prioriteet – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele, eksponeerimisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
- 3) kolmas prioriteet – soovituslik tegevus ehk tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele.

Tabel 1. Eelarve

Jrk nr	Tegevuse nimetus	Tegevuse tüüp	Korraldaja	Prioriteet	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku	
Sadades eurodes																
Inventuurid, seired, uuringud																
4.1.1	Kaitsekorralduse tulemuslikkuse seire	Tulemusseire	KeA	I					X					X		
4.1.2	Põhtjärve hoiuala järve-elupaigatüübi inventuur	Inventuur	KeA	III										5	5	
Tähistamine																
4.1.3	Tähise hooldamine	Kaitsealuste objektide tähistamine	RMK	II	X									X		
Kavad, eeskirjad																
4.1.4	Kaitsekorralduskava uuendamine	Tegevuskava	KeA	I					X					5	5	
4.1.5	Kaitse-eesmärgi muutmine	Kaitsekorra muutmine	KeA	I				X	X							
KOKKU					0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10

KeA – Keskkonnaamet; RMK – Riigimetsa Majandamise Keskus

5. KAITSEKORRALDUSE TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE

Kaitsekorralduskava tulemuslikkuse hindamise aluseks on tulemuslikkuse seire, järve elupaigatüübi inventuur ning kaitsekorralduslike tööde käigus kogutud info.

Kaitsekorraldusperioodi edukuse aluseks on kaitsekorralduskavas planeeritud kaitsekorralduslike tegevuste elluviimine.

Tabel 2. Kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamine

Jrk	Väärtus	Indikaator	Kriteerium (lävend)	Tulemus	Selgitus
2.1	Elupaigatüüp looduslikult rohketoitelised järved (3150)	Pindala, esinduslikkus, looduskaitseline väärtus ja ökoloogiline seisundiklass	Pindala – 4,3 ha, esinduslikkus – C, looduskaitseline väärtus – C, ökoloogiline seisundiklass kesine	Pindala – 4,3 ha, esinduslikkus – vähemalt C, looduskaitseline väärtus – vähemalt C, ökoloogiline seisundiklass vähemalt kesine või sellest kõrgem	
2.2	Tiigilendlase elupaik	Tiigilendlase seisund	Tiigilendlase seisundi kohta andmed puuduvad	Tiigilendlane esineb hoiualal, seisund ei ole kaitsekorraldusperioodil halvenenud	Tiigilendlase seisundit ohustavad rohkem mõjutegurid väljaspool hoiuala.

KASUTATUD ALLIKAD

Eesti Looduse Infosüsteem (EELIS) – andmed saadud Keskkonnaameti vahendusel (23.10.2013).

Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri. Vabariigi Valitsuse korraldus 05.08.2004 nr 615. <https://www.riigiteataja.ee/akt/328122010002> (külastatud 15.07.2013).

EÜ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taime- ja loomastiku kaitsest. <http://www.natura2000.envir.ee/files/doc/loodusdirektiiv.pdf> (külastatud 15.07.2013).

Hoiualade kaitse alla võtmine Valga maakonnas. Vabariigi Valitsuse määrus 15.12.2005 nr 311. <https://www.riigiteataja.ee/akt/970876> (külastatud 15.07.2013).

Ida-Eesti vesikonna veemajanduskava. Keskkonnaministeerium, 2010. <http://www.envir.ee/vmk> (külastatud 10.04.2013).

Järvede tervendamise käsiraamat. 2011. Eesti Maaülikooli põllumajandus- ja keskkonnainstituudi limnoloogiakeskus.

<http://pk.emu.ee/struktuur/limnoloogiakeskus/teadustoo/publikatsioonid/jarvede-tervendamine-kogumik/> (külastatud 17.06.2013).

Kaitstava loodusobjekti tähistamise kord ja tähised. Keskkonnaministri määrus 03.06.2004 nr 65. <https://www.riigiteataja.ee/akt/13132978> (külastatud 15.07.2013).

Kalade veekogudesse asustamise kord. Vabariigi Valitsuse 12. märtsi 1996. a määrusega nr. 75. <https://www.riigiteataja.ee/akt/13136839> (külastatud 15.11.2013).

Kalapüügieeskiri. Vabariigi Valitsuse määrus 09.05.2003 nr 144. <https://www.riigiteataja.ee/akt/105072011021> (külastatud 15.07.2013).

Kalapüügiseadus. <https://www.riigiteataja.ee/akt/122122010034> (külastatud 15.07.2013).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus. <https://www.riigiteataja.ee/akt/121122011015> (külastatud 15.07.2013).

Keskkonnaregister. <http://register.keskkonnainfo.ee> (külastatud 15.09.2013).

Looduskaitse seadus. <https://www.riigiteataja.ee/akt/110062011005> (külastatud 15.07.2013).

Lotman, K. 2005. Tiigilendlane. Eesti Loodus, 2005/10.

Maa-ameti WMS teenused. <http://inspire.maaamet.ee/teenused> (külastatud 01.10.2013).

Masing, M., Keppart, V. Lutsar, L. 2004. Tegevuskava nahkhiirte kaitse korraldamiseks aastaiks 2005-2009 http://www.keskkonnaamet.ee/hange/kkk-hankematerjalid/Liikide%20tegevuskavad/Kinnitatud%20tegevuskavad/Nahkhiired_2005-2009.pdf (külastatud 01.11.2013).

Mäemets, A. 1977. Eesti NSV järved ja nende kaitse. Valgus, Tallinn.

Mäemets, H. 2010. Loodusdirektiivi järve-elupaigatüüpide inventeerimise juhised. http://www.keskkonnaamet.ee/hange/kkk-hankematerjalid/J%C3%A4rvede%20inv_materjalid/ (külastatud 01.10.2013).

Nahkhiirte (*Vespertilionidae*) kaitse tegevuskava. Eelnõu. Koostaja Keskkonnaamet (saadud Keskkonnaametilt 06.11.2013).

Natura 2000 standardandmebaas. <http://natura2000.eea.europa.eu/#> (külastatud 12.09.2013).

Ott, I. (vastutav täitja) 2013. Kahekümne kuue Põlva-, Valga- ja Võrumaa järve kompleksuuringu teostamine ja kaitsekorralduslike soovitude andmine (Kaitsekorralduskava koostamise eeltöö, käsikiri Keskkonnaametis).

Paal, J. 2007. Loodusdirektiivi elupaigatüüpide käsiraamat. Auratrükk, Tallinn.

Veeseadus. <https://www.riigiteataja.ee/akt/121122011019> (külastatud 15.07.2013).

Veepoliitika Raamdirektiiv. <http://www.envir.ee/1226> (külastatud 10.08.2013).

Veesõidukite hoidmise ja kasutamise nõuded. <https://www.riigiteataja.ee/akt/105062012007> (külastatud 15.07.2013).

Vilbaste, K. (koostaja), 2004. Rahvusvahelise tähtsusega looma- ja taimeliigid Eestis. Eesti Keskkonnaministerium.

LISAD

LISA 1. VÄLJAVÕTE LOODUSKAITSESEADUSEST

§ 14. Üldised kitsendused

(1) Kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ja kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis ei või ilma kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekuta:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ega kõlviku sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) väljastada metsamajandamiskava;
- 4) [kehtetu - RT I 2007, 25, 131 - jõust. 01.04.2007]
- 5) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 6) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 7) anda projekteerimistingimusi;
- 8) anda ehitusluba;

9) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba, ehitusluba või nõusolekut väikeehitise ehitamiseks.

[RT I 2007, 25, 131 - jõust. 01.04.2007]

10) jahiulukeid lisasöötä.

[RT I, 18.04.2013, 1- jõust. 01.05.2013]

(2) Kaitstava loodusobjekti valitseja ei kooskõlasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevust ja muud tegevust, mis vajab kaitse-eeskirja kohaselt kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

(3) Kaitstava loodusobjekti valitseja võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuste ja muude tegevuste, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajavad kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekut, kooskõlastamisel kirjalikult seada tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevusi ei esitatud kaitstava loodusobjekti valitsejale kooskõlastamiseks või tegevustes ei arvestatud käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel seatud tingimusi, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

(5) Keskkonnaministeeriumil või Keskkonnaametil on keskkonnamõju hindamise järelevalvajana õigus määrata kaitstava loodusobjekti kaitseks keskkonnanõudeid, kui kavandatav tegevus võib kahjustada kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

[RT I 2009, 3, 15 - jõust. 01.02.2009]

5. peatükk HOIUALAD

§ 32. Hoiuala

(1) Hoiuala moodustatakse loodusliku loomastiku, taimestiku ja seenestiku soodsa seisundi tagamiseks, kui see ei ole tagatud muul käesoleva seadusega sätestatud viisil.

(2) Hoiualal on keelatud nende elupaikade ja kasvukohtade hävitamine ja kahjustamine, mille kaitseks hoiuala moodustati ning kaitstavate liikide oluline häirimine, samuti tegevus, mis seab ohtu elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide soodsa seisundi.

(3) Hoiualal on metsaraie keelatud, kui see võib rikkuda kaitstava elupaiga struktuuri ja funktsioone ning ohustada elupaigale tüüpiliste liikide säilimist.

(4) Metsaseaduse kohase metsateatise menetlemisel tuleb arvestada hoiuala kehtestamise eesmärki. Hoiuala valitseja võib kohustada:

- 1) tegema kavandatavat metsaraiet kindlaks määratud ajal;
- 2) kasutama kavandatava raie korral kindlaks määratud tehnoloogiat.

(4¹) Kui kavandatav uuendusraie on kooskõlas käesoleva paragrahvi lõigetega 2 ja 3, on hoiualal lubatud lageraie langi suurus kuni kaks hektarit ja laius kuni 30 meetrit ning turberaie langi suurus kuni viis hektarit.

[RT I 2009, 53, 359 - jõust. 21.11.2009]

(5) Hoiualal kavandatava tegevuse mõju elupaikade ja liikide seisundile hinnatakse keskkonnamõju hindamise käigus või käesoleva seaduse §-s 33 sätestatud korras

§ 33. Hoiuala teatis

(1) Hoiuala piires asuva kinnisasja valdaja peab esitama hoiuala valitsejale teatise järgmiste tegevuste kavandamise korral:

- 1) tee rajamine;
- 2) loodusliku kivimi või pinnase teisaldamine;
- 3) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine;

[RT I 2007, 25, 131 - jõust. 01.04.2007]

- 4) biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamine;
- 5) loodusliku ja poolloodusliku rohumaa ning poldri kultiveerimine ja väetamine;

[RT I 2007, 25, 131 - jõust. 01.04.2007]

- 6) puisniiduilmelisel alal asuvate puude raiumine;
- 7) maaparandussüsteemi rajamine ja rekonstrueerimine.

(2) Teatis peab sisaldama kavandatud tööde kirjeldust, mahtu ja aega ning nende tegemiskoha skeemi.

(3) Teatis tuleb esitada hoiuala valitsejale vähemalt üks kuu enne tööde alustamist:

- 1) kohaletoomisega,
- 2) tähtkirjaga posti teel või
- 3) digitaalallkirjaga varustatud e-kirjaga.

(4) Teatis loetakse esitatuks postitempli või ajatempli järgi postitamise päeval või päeval, kui hoiuala valitseja on selle registreerinud.

(5) Ühe kuu jooksul teatise esitamisest arvates hindab hoiuala valitseja kavandatud tegevuse vastavust käesoleva seaduse §-s 32 sätestatud nõuetele. Hoiuala valitseja:

- 1) kinnitab teatise ja tagastab selle esitajale, kui kavandatud tööd on lubatud,
- 2) teatab teatise esitajale tingimused, mida järgides võib kavandatud töid teha või
- 3) keelab tööd, mis ohustavad hoiuala kaitstavate liikide või elupaikade soodsa seisundi säilimist, mille tagamiseks hoiuala on moodustatud.

(6) Hoiuala teatise vormi ning teatise kinnitamise, läbivaatamise ja tagastamise korra kehtestab keskkonnaminister määrusega.

(7) Hoiualal ei kehti käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teatise esitamise kohustus tulundusmaa sihtotstarbega kinnisasja elamu- ja õuemaal kõlvikutel tehtavate tööde kohta.

LISA 2. VÄÄRTUSTE KOONDTABEL

Väärtus	Kaitse-eesmärk	Ohutegurid	Meetmed	Oodatavad tulemused
Elupaigatüüp looduslikult rohketoitelised järved (3150)	Elupaigatüübi säilimine Põhjärve hoiualal 4,3 ha ulatuses esinduslikkusega vähemalt C ja järve ökoloogilise seisundi säilitamine vähemalt 2013. aasta tasemel	Toitainete koormus	Nõuetele vastav keskkonnakasutus; järelevalve; elupaiga seisundi kohta info registreerimine; elupaiga inventuur kaitsekorraldusperioodi lõpus.	Elupaigatüübi säilimine Põhjärve hoiualal 4,3 ha ulatuses esinduslikkusega vähemalt C ja järve ökoloogilise seisundi säilitamine vähemalt 2013. aasta tasemel
		Negatiivse mõjuga arendustegevus kallastel	Kallaste looduslikku seisundit ohustavate tegevuste keelamine; järelevalve; elupaiga seisundi kohta info registreerimine; elupaiga inventuur kaitsekorraldusperioodi lõpus.	
		Õigusrikkumised	Järelevalve	
Tiigilendlase (<i>Myotis dasycneme</i>) elupaik	Liigi elupaiga säilimine 4,3 ha suurusel Põhjärve hoiualal	Toitainete koormus	Nõuetele vastav keskkonnakasutus; järelevalve; elupaiga seisundi kohta info registreerimine; elupaiga inventuur kaitsekorraldusperioodi lõpus; tiigilendlase inventuur.	Liigi elupaiga säilimine 4,3 ha suurusel Põhjärve hoiualal
		Negatiivse mõjuga arendustegevus kallastel	Kallaste looduslikku seisundit ohustavate tegevuste keelamine; järelevalve; elupaiga seisundi kohta info registreerimine; elupaiga inventuur kaitsekorraldusperioodi lõpus; tiigilendlase inventuur.	
		Õigusrikkumised	Järelevalve	

LISA 3. ETTEPANEK ELUPAIGAANDMESTIKU MUUTMISEKS NATURA 2000 STANDARDANDMEBAASIS

Loodusala kood	Loodusala nimi	Natura 2000 loodusalade standardandmebaasi andmestik					Uus andmestik					Põhjendused
		I lisa. Elupaigatüübid		Ala hinnang			I lisa. Elupaigatüübid		Ala hinnang			
		Kood	Katvus [ha]	A B C D	A B C		Katvus [ha]	Andmete kvaliteet	A B C D	A B C		
			Esinduslikkus	Looduskaitseline seisund	Üldhinnang			Esinduslikkus	Looduskaitseline seisund	Üldhinnang		
EE0080524	Võrtsjärve	3130	0,01*	C	C	C						
EE0080524	Võrtsjärve	3150					4,3**	hea	C	B	C	Aluseks seisundi hinnang (Ott, 2013)

* Natura 2000 standardandmebaasis on tõenäoliselt märgitud elupaigatüübi katvus %-des kogu loodusalast.

** See on Põhtjärve hoiualaga kaetud elupaigatüübi osa.

LISA 4. VÄLJAVÕTE KAITSEKORRALDUSKAVA KOOSTAMISE EELTÖÖST (Ott, 2013)

2. TULEMUSED

2.21. Põhtjärv

2.21.1. Hüdrokeemia ja –füüsika

Vesi oli erkkollane (Lisa 5) ja küllaltki suure läbipaistvusega, 2,9 m. Kollase aine sisaldus oli väike, 4,6-5,3 mg/l. Väike oli ka COD_{Mn}, 7,7-8 mg O/l. COD_{Cr} oli keskmine, 25-29 mg O/l. Oksüdeeritavusprotsendi (28-31 %) järgi valdab orgaanilise aine koostises järvesisene, autohtoonne orgaaniline aine.

Vesi oli nõrgalt aluseline, pH 7,14-7,18.

Vesi oli hapnikuga alaküllastunud. Pinnas leidus hapnikku 88 %, põhjas (3 m) 34 %.

Üld-P oli pinnas 0,019 mg P/l, põhjas 0,064 mg P/l.

Üld-N oli 0,55-0,67 mg N/l. Mineraalsetest N-vormidest leiti kõige rohkem NH₄⁺, kuni 0,006-0,008 mg N/l.

HCO₃⁻ varieerus 3,65-4 mg-ekv/l. Vesi oli pinnas keskmiselt kare, põhjas kare. Vee elektrijuhtivus oli keskmine, umbes 340 µS/cm. Lahustunud aineid oli 250-290 mg/l. Cl⁻ leiti 13-15 mg/l ja SO₄²⁻ 3-4 mg/l.

Põhtjärv (VRD tüüp II) on madal, kareda heleda veega. Vee seisund oli pH (7,47) järgi väga hea, üld-P (0,042 mg/l), üld-N (0,6 mg/l) ja SD (2,9 m) järgi hea.

2.21.2. Bakterplankton

Heterotroofsete bakterite üldarv oli pinnal madal, põhjas keskmisel tasemel (Tabel 2.21.2.1). Saprobakterite arvukus oli madalal tasemel, sarnaselt BÜA-le põhjas kõrgem. Biokeemiline hapnikutarve oli madala toiteainete sisaldusega järvede tasemel.

Põhtjärve bakteriplanktonit on varem uuritud aastatel 1981 ja 1991. Heterotroofsete bakterite üldarv oli sarnaselt käesolevale uuringule madalal tasemel. Saprobakterite arvukus on pinnal olnud madal, hüppe- ja põhjakihis madalast väga kõrge tasemeni. BHT₇ oli 1991. aastal madal. Saprobakterite ja biokeemilise hapnikutarbe järgi oli vee seisund 2012. aastal Põhtjärves väga hea, BÜA alusel hea.

Tabel 2.21.2.1. Põhtjärve heterotroofsete bakterite üldarv (BÜA), saprobakterite arvukus (SAPRO) ja biokeemiline hapnikutarve (BHT₇).

Järv	Kuupäev	Kiht	BÜA, 10 ⁶ rakku/ml	SAPRO rakku/ml	BHT ₇ mg O ₂ /l
Põhtjärv	14.06.2012	pind	1,9	150	1,3
		põhi	3,9	338	

2.21.3. Fütoplankton

Fütoplanktoni liikide arv loendusproovis oli pinnal ja põhjas keskmine. Biomass oli madal mõlemas proovikihis. Chla hulk oli pinnal madal, põhjas keskmine (Lisa 6). Arvutatud

näitajatest oli fütoplanktoni koondindeks (FKI) madal, oligotroofsel tasemel mõlemas proovikihis. Liikidest domineerisid pinnal koldvetikas *Mallomonas caudata* ja neelvetikas *Rhodomonas* sp.; põhjas koldvetikas *Mallomonas* sp. ja vaguviburvetikas *Peridinium* sp. Järve fütoplanktoni näitajaid on varasemalt uuritud vaid kahel korral, 1991. aasta aprillis ja juulis. Biomassid oli toona madalad, FKI ja liikide arv keskmine. Selles osas sarnane 2012. aasta vastavatele näitajatele. Eutroofse järve kohta on fütoplanktoni hulk vähene, ilmselt suurtaimede domineerimise tõttu, mis konkureerivad toitainete pärast planktonvetikatega. EL veepoliitika raamdirektiivi (2002) nõuetest lähtuvalt oli järve seisund fütoplanktoni keskmistatud (kihtide keskmine) näitajate osas järgmine: Chla- väga hea; fütoplanktoni kooslus (FPK)- väga hea; fütoplanktoni koondindeks (FKI)- väga hea; ühetaolisuse indeks (J)- hea. Põhjtjärve üldseisund fütoplanktoni näitajate alusel oli väga hea.

2.21.4. Zooplankton

Põhjtjärve veeproovist määrati 17 zooplanktoni taksonit, s.h. 9 liiki koorikloomi.

Zooplanktoni arvukus oli järves kõrge, biomass keskmine (vastavalt $2750 \cdot 10^3$ is./m³ ja 1,9 g/m³).

Arvukuselt domineerisid keriloomad (88% kogu zooplanktoni arvukusest). Keriloomade hulgas monodomineeris liik *Keratella cochlearis* (2220 is/l; 92% rühma arvukusest).

Aerjalgsete fauna (9% zooplanktoni arvukusest) oli esindatud Eesti väikejärvedes sagedasti esinevate liikidega - *Mesocyclops leuckarti*, *M. oithonoides* ning *Eudiaptomus graciloides*.

Lisaks neile liikidele oli Põhjtjärve veeproovis ka keskkonnatingimuste suhtes nõudlikum liik *Mesocyclops crassus*. Aerjalgsete arvukuses oli suurim osa vähikvastsetel *nauplii* (48% rühma arvukusest).

Vesikirbuliste faunas määrati neli liiki: *Diaphanosoma brachyurum*, *Daphnia cucullata*, *Bosmina longirostris* ja *Ceriodaphnia pulchella*. Arvukaimalt esines keskkonnatingimuste suhtes vähenõudlikku väiksemõõtmelist liiki *Bosmina longirostris* (63 is/l; 76% rühma arvukusest).

Suurim osa zooplanktoni biomassis oli aerjalgsetel (44%). Aerjalgsete hulgas andis suurima biomassi liik *Eudiaptomus graciloides* (0,9 g/m³; 63% rühma biomassist).

Keriloomadest (16% kogu zooplanktoni biomassist) olid suurima biomassiga suuremõõtmeline liik *Asplanchna priodonta* ja arvukalt esinenud liik *Keratella quadrata* (mõlemad 0,1 g/m³).

Vesikirbuliste hulgas olid suurema biomassiga liigid *Diaphanosoma brachyurum* ja *Bosmina longirostris* (mõlemad 0,05 g/m³).

Keriloomade liigiline koosseis oli mitmekesine. Ka koorikloomade fauna oli küllalt mitmekesine, esines keskkonnatingimuste suhtes nõudlikke liike.

Zooplanktoni liikide ja koosluste olukord järves oli hea.

2.21.5. Suurtaimed

Keskmise karedusega madal järv, mis vastab EL Loodusdirektiivi elupaigatüübile 3150 (looduslikult rohketoitelised järved). Põhjtjärve taimestikku uuriti käesoleval aastal esmakordselt. Järves registreeriti 2012. aastal 35 liiki veetaimi – 28 kaldavee-, 3 ujulehtedega, 1 ujutaim ja 3 veesisest taime (lisa 1).

Järve kaldad olid tugevalt kinnikasvanud ja soostunud ning järvele pääses vaid loodeosas oleva talu alt. Üldjoontes oli kogu Põhjtjärve loodeosa ning Purtsi jõe vaheline maa-ala tugevalt soostunud ning kaldaveetaimede tukad eraldasid järve väiksemat loodesopistust muust järvest. Suurema järveosa kaldaveetaimede vööndi laiuseks mõõdeti 20-45 m. Selles vööndis esines võrdselt 3 palli väärtuses nii ahtalehist hundinuia, harilikku pilliroogu kui tarnu, ohtruselt

järgnesid neile mürkputk, harilik soosõnajalg, soopihl ja haruline jõgitakjas. Järve loodeosas olev sopistus oli kaldaveetaimi (peamiselt hundinui ja pilliroog) täis kasvanud. Ujulehtedega taimede vöönd oli lai, kattes kogu vaba veepinda järve loodesopistuses ning levides ka muudes järveosades maksimaalselt kuni 3 m sügavusele vette. Domineeris kollane vesikupp, ohtruselt järgnesid ujuv penikeel ja valge vesiroos. Ujutaimedest leiti konnakilbukat 2 palli väärtuses, mis on halb näitaja. Ujutaimed levisid valdavalt õõtsikuliste järvekallaste servas või kaldaveetaimede vööndis sees. Veesises taimestik domineeriv räni-kardhein levis 4 palli väärtuses. Ohtruselt järgnesid kardheinale vesikarikas ja männas-vesikuusk. Kardhein kattis kohati hõredamalt, kohati tihedamalt suurt osa järve põhjast. Nii räni-kardhein kui vesikarikas on iseloomulikud eutrofeerunud järvedele. Niitjaid vetikaid esines 2 palli väärtuses, mis on samuti halb näitaja. Hinnates Põhjärve ökoloogilist seisundit II tüüpi järvedele iseloomulike taimestiku näitajate alusel (VRD-l põhinev hindamissüsteem) oli järve seisund 2012. aastal halb (tabel 2.21.5.1.). Vastavalt EL Loodusdirektiivi hindamissüsteemile oli Põhjärv 2012. aastal keskmise looduskaitse väärtusega (tabel 2.21.5.2.).

Tabel 2.21.5.1. Põhjärve seisundi hinnang suurtaimede alusel.

Näitaja/aasta	2012
Tähtsamad taksonid ohtruse järjekorras	Cer,Nu:III
Kaelus-penikeele või läik-penikeele ohtrus	0:IV
Mändvetiktaimede või sammalde liikide ohtrus	0:IV
Kardheina või ujutaimede ohtrus	4:IV
Suurte niitrohevetikate rohkus	2:III
Koondhinnang	IV:halb

Tabel 2.21.5.2. Põhjärve seisundi hinnang EL Loodusdirektiivi hindamissüsteemi alusel.

Näitaja	2012
Esinduslikkus (A,B,C,D)	C
Struktuuri säilimine (I, II, III, IV)	II
Funktsioneerimine (I, II, III, IV)	II
Taastamise võimalused (I, II, III, IV)	-
Üldine looduskaitse väärtus (A,B,C,D)	C

2.21.6. Suurselgrootud

Järve hinnati kui keskmiselt karedaveelist. Proov võeti lõunakaldalt, uurimiskohas kasvas kalda ääres õõtsik. Domineeris harilik keraskarp (Tabel 2.1.6.1.). Viiest indeksist kaks olid väga heal, kaks heal, üks (tundlike taksonite arv) kesisel tasemel. Kokkuvõttes hea seisund (Tabel 2.1.6.2). Varem pole järve suurselgrootuid uuritud.

Tabel 2.1.6.1. Suurselgrootute dominandid ja haruldased liigid (Põhtjärve osa)

Nr.	Järv	Arvukaim takson	%	Haruldasi liike
22	Põhtjärv	<i>Sphaerium corneum</i>	17	

Tabel 2.1.6.2. Seisund suurselgrootute järgi (Pinnaveekogumite..., 2009 järgi). Põhi: 0 - taimed + muda, 1 - liiv, 2 - kruus või kivid. Väga hea seisund - sinine, hea seisund - roheline, keskine seisund - kollane, halb seisund - punane. N - arvukus (isendit/m²), T - üldine taksonirikkus, H' - Shannoni taksonierisus, ASPT - taksoni keskmine tundlikkus, EPT - *Ephemeroptera*, *Plecoptera* ja *Trichoptera* taksonite rikkus, A - happelisusindeks. Koondseisund - hinnang 5 või 4 indeksi alusel, REF - koondseisundi etalon. EQR - *Environmental Quality Ratio* (seisundi väärtus jagatud etaloniga). EQR (2011): väga hea ja hea seisundi piir korrigeeritud vastavalt Euroopa Kesk - Balti interkalibreerimisrühma soovitudele (Põhtjärve osa)

Nr.	Järv	T	H'	ASPT	EPT	A	Koondseisund	EQR	EQR (2011)
21	Põhtjärv	38	3,73	4,95	4	6	20	0,8	0,8

3. JÄRVEDE FUNKTSIONEERIMISE ERIPÄRAD, SEISUNDI KOKKUVÕTE

Põhtjärv.

Ökoloogiline seisund on hea (Tabel 3.1.), Pu alla keskmise (9,4; Tabel 3.2.). Pu väärtust vähendavad väike pindala ja väga nõrk veevahetus. Järv on ka madal, mis tingib suurtaimede suure ohtruse ja mille hinnangud olid teiste rühmadega võrreldes kehvemal tasemel. Olukord pole siiski selline, mis nõuab tervendamismeetodite rakendamist. Taimede mõõdukas niitmine võiks järvele kasu tuua, kui seda tegevust ekraniseerida ja arvutada sellega kaasnev toitesoolade ärakanne. Niita ja taimi eemaldada võiks lubada 1/10 kaldajoone pikkusest. Virgestuskoormus on kuni 20000 külastust aastas.

Tabel 3.1. Uuritud järvede ökoloogilise seisundi koondhinnangud (Põhtjärve osa).

Järv	VRD tüüp	Hinnang
Põhtjärv	II	hea

Tabel 3.2. Puhvedusvõime indeks (Pu) uuritud järvedes (Põhtjärve osa).

Järv	Pu
Põhtjärv	9,4

LISA 1

**Veetaimestiku koosseis ja liikide ohtrused (1-5) erinevatel uurimisaastatel
(x - määramata ohtrus; aastaarv* - osaline vaatlus)****XXI. Põhtjärv**

Liik/uurimisaasta	2012
Kaldaveetaimestiku levikusügavus (m)	2,0
Ujulehtedega taimestiku levikusügavus (m)	3,0
Veesisese taimestiku levikusügavus (m)	4,0
Kaldaveetaimed	
<i>Alisma plantago-aquatica</i> L. - harilik konnarohi	x
<i>Carex acuta</i> L. - sale tarn	x
<i>C. diandra</i> Schrank - ümartarn	2
<i>C. flava</i> L. - kollane tarn	x
<i>C. lasiocarpa</i> Ehrh. - niitjas tarn	3
<i>C. pseudocyperus</i> L. - kraavtarn	1
<i>Carex</i> spp. - tarnad	3
<i>Cicuta virosa</i> L. - mürkputk	2
<i>Comarum palustre</i> L. - soopihl	2
<i>Epilobium hirsutum</i> L. - karvane pajulill	x
<i>Equisetum fluviatile</i> L. em Ehrh. - konnaosi	x
<i>Galium palustre</i> L. - soomadar	1
<i>Juncus articulatus</i> L. - läikviljane luga	x
<i>J. gerardii</i> Loisel. - tuderluga	x
<i>Lycopus europaeus</i> L. - harilik parkhein	x
<i>L. vulgaris</i> L. - harilik metsvits	1
<i>Menyanthes trifoliata</i> L. - ubaleht	1
<i>Phalaris arundinacea</i> L. - päideroog	x
<i>Phragmites australis</i> (Cavan.) Trin ex Steud. - harilik pilliroog	3
<i>Ranunculus lingua</i> L. - suur tulikas	1
<i>Sagittaria sagittifolia</i> L. - jõgi-kõõlusleht	x
<i>Schoenoplectus lacustris</i> (L.) Palla - järvkaisel	1
<i>Scutellaria galericulata</i> L. - harilik tihashain	1
<i>Sparganium erectum</i> L. s.str. - haruline jõgitakjas	2
<i>Stellaria</i> sp. - tähthein	x
<i>Thelypteris palustris</i> Schott - harilik soosõnajalg	2
<i>Typha angustifolia</i> L. - ahtalehine hundinui	3
<i>Typha latifolia</i> L. - laialehine hundinui	1
<i>Veronica longifolia</i> L. - pikalehine mailane	x
Ujulehtedega ja ujutaimed	
<i>Nymphaea alba</i> L. - valge vesiroos	2
<i>Nuphar lutea</i> (L.) Smith - kollane vesikupp	3
<i>Potamogeton natans</i> L. - ujuv penikeel	2
<i>Hydrocharis morsus-ranae</i> L. - konnakilbukas	2
Veesisesed taimed	
<i>Ceratophyllum demersum</i> L. - räni-kardhein	4
<i>Myriophyllum verticillatum</i> L. - männas-vesikuusk	x
<i>Stratiotes aloides</i> L. - vesikarikas	2
Niitjad vetikad	2

LISA 2 (Põhtjärve osa).

a) Veetaimede ökoloogilisi rühmi iseloomustavad näitajad uuritud järvedes (KVT – kaldaveetaimed, UT – ujutaimed, ULT – ujulehtedega taimed, VST – veesisesed taimed).

Järv/parameetrid	Taimeliikide arv					Maksimaalne levikusügavus (m)		
	KVT	UT	ULT	VST	ÜLDARV	KVT	ULT	VST
Tüüp III								
Põhtjärv	28	1	3	3	35	2,0	3,0	4,0

b) Veetaimestiku dominantliigid, nende ohtrus ning taimestikul põhinev seisundi hinnang uuritud järvedes (VRD – järvede seisundi hinnang vastavalt Veepoliitika Raamdirektiivi nõuetele, Natura – järvede seisundi hinnang vastavalt Natura elupaigatüüpidele).

Järv/parameetrid	Dominantliigid ja ohtrused			Seisund (VRD/Natura)
	Kaldaveetaimed	Uju- ja ujulehtedega taimed	Veesisesed taimed	
Tüüp III				
Põhtjärv	<i>T. angustifolia</i> = <i>P. australis</i> = <i>Carex</i> spp. (3)	<i>N. lutea</i> (3)	<i>C. demersum</i> (4)	Halb/keskmine

LISA 5. FOTOD

1. Vaade Põhtjärvele lõunakaldalt (22.05.2013).

2. Puudest-põõsastest varjatud hoiuala tähis Põhtjärve lõunakaldal, mis maanteel liikujale jääb märkamatuks (22.05.2013).

LISA 6. AVALIKUSTAMISE MATERJALID

Valgamaa järvede hoiualade kaitsekorralduskavade avalikkusele suunatud kaasamiskoosolek

Memo

Koosolek toimus Keskkonnaameti Otepää kontoris 27.11.2013 kl 13.00-15.00.

Koosolekul osalemise kutse saadeti e-postiga 13.11.2013 Keskkonnaametile, Ahja Vallavalitsusele, Vastse-Kuuste Vallavalitsusele, Kanepi Vallavalitsusele, Lasva Vallavalitsusele, Räpina Vallavalitsusele, Puka Vallavalitsusele, Võru Vallavalitsusele, Mooste Vallavalitsusele, Põlva Vallavalitsusele, Võru Linnavalitsusele, Urvaste Vallavalitsusele, Taheva Vallavalitsusele, Tõlliste vallavalitsusele, Hummuli Vallavalitsusele, Otepää Vallavalitsusele, Keskkonnainspeksioonile, Põllumajandusametile ja RMK-le. Koosoleku toimumise teade oli avalikkusele kättesaadav Keskkonnaameti veebilehel (<http://www.keskkonnaamet.ee/uudised-ja-artiklid>) alates 12.11.2013. Koosoleku teade ilmus ajalehes „Valgamaalane“.

Koosolekust võtsid osa: Valter Luuse, Peeter Pettai, Leo Paal, Rein Vikard (kohaliku huviga kodanikud), Priit Voolaid (RMK), Risto Sepp (RMK), Ats Tarto (Keskkonnainspeksioon), Tiina Troškin (Keskkonnaamet), Margo Hurt (OÜ Looduslik valik, kaitsekorralduskavade koostaja).

M. Hurt andis ülevaate hoiualade moodustamise alustest, hoiualade kaitsekorrast ning kaitsekorralduskavade koostamise vajadusest, eesmärgist ja põhimõtetest. M. Hurt tutvustas hoiualasid, nende kaitseväärtusi, ohutegureid ning vajalikke meetmeid. Jooksvalt esitati küsimusi ning tekkisid arutelud konkreetseid hoiualasid rohkem ja vähem puudutavatel teemadel.

Risto Sepp teatas, et tal ei avanenud kaitsekorralduskavad Keskkonnaameti kodulehelt. T. Troškin ja M. Hurt kinnitasid, et nad kontrollisid vastavate pdf-failide avanemist peale avaldamist ning probleeme ei esinenud.

Tunti huvi, kas limnoloogiakeskuse tehtud järvede seisundi eeluuringuga tuli välja mõni oluline probleem või õiguserikkumine. M. Hurt selgitas, et uuringu tulemuseks olnud koondhinnangud olid järvede lõikes erinevad, sh osadel järvedel hinnang kesine, kuid konkreetset õiguserikkumist põhjusena ei ole nähtud. M. Hurt leidis välitöödel mõned kahtlased ettevõtmised järvede ääres nagu Lambahanna järve kaldaala kaevetööd ja Lubjaahu järve ääres värsked rajatised ning andis neist ka kohe Keskkonnaametile teada. Nende juhtumitega tegeleb praegu Keskkonnainspeksioon. Keskkonnainspeksiooni andmetel oli Lambahanna järve hoiuala tähis, mis pidi paiknema järve väljakaevatud ala piirkonnas, sealse hoone seina ääres.

Esitati küsimus, kas hoiuala järvede (näiteks Vidrike järv) kasutamine autode jäärjana on sobiv. M. Hurt selgitas, et autodega järve jääl sõitmiseega kaasneb reostuse oht, eriti, kui järve jääl on

vesi, mis peseb auto põhja alt võimaliku õli järve. Reostuse järve sattumist tuleb vältida kõigis järvedes. Jääraja tegemiseks hoiuala järvedele otseseid piiranguid ei ole.

Esitati küsimus, mis vahe on hoiuala järvel ja mitte hoiuala järvel piirangute osas? Peamine erinevus on selles, et erilist tähelepanu pööratakse hoiuala kui Natura 2000 võrgustiku ala eeldatavalt mõjutavatele tegevustele ning keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju strateegilise hindamise vajadusele. Hoiuala järved on rohkem kaitstud arendustegevuse eest. Looduskaitsealadest ja veeseadusest tulenevad üldised piirangud ehitamise jm kohta kehtivad kõigil järvedel.

Järve seisundit võivad mõjutada pinnasetööd kaldaaladel, millega kaasnevalt toimub toitainete vette uhtumine, järskude kallastega järvedel. Hoiuala järvedel on lubatav olemasolevate supluskohtade korrastamine. Purde ehitamine järve seisundit ei ohusta. Samas on järveäärsete alade hooldamisel vaid esteetiline efekt, järve seisundi paranemisele see kaasa ei aita.

Esitati küsimus kalade asustamise kohta. M. Hurt selgitas, et kalade ja vähkide asustamiseks on nõutav Keskkonnaameti luba. Vastav täiendus lisatakse ka kaitsekorralduskavadesse kaitsekorra peatükki.

Pikemalt arutleti jõevähi, kui ökosüsteemis tähtsa liigi, kaitse ja asustamise teemadel. M. Hurt selgitas muuhulgas, et vähi elupaigaks olevate järvede hoiualade kaitsekorralduskavasid täiendatakse vähi tähtsust ja jõevähi asustamise korraldust jm selgitava lõiguga. See lõik lisatakse mõjuteguri „toitainete koormus“ alla. Kaitsekorralduskavas vähi asustamist tegevusena ei ole, kuid kaitsekorralduskavale viidates on hea asustamiseks finantseerimist taotleda.

Lisaks olid mitmed autelud üldiselt järvede teemal ning tõstatati küsimusi Pühajärve, Neitsijärve ja teiste Otepää looduspargi veekogude kohta. Osalejatele anti teada, et neid probleeme käsitletakse 02.12.2013 toimuval Otepää looduspargi kaitsekorralduskava koosolekul.

Memo koostas:

Margo Hurt